

MİMARİNİN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ: MUDURNU GELENEKSEL EV MİMARİSİ ÖRNEĞİ

Buket KARATOP¹
Türkcan KARATOP²

ÖZET

Yaşam kalitesi, insanlık için önemli bir kavramdır. Bu kavram toplumların kültürel ve tarihsel gelişimlerinden etkilenirken, kalite olgusundaki gelişmeler yaşam kalitesi algısını da etkilemiştir. Yaşam kalitesi, temelde insan tabiatına/yapısına ve psikolojisine/ruhuna iyi gelen temel ihtiyaçlarının ötesine geçen ilkeler yaşam kalitesi ilkeleri olarak tanımlanabilir. Özetle insanın biyolojik ve psikolojik temel yaşam ihtiyaçlarının ötesinde ruhuna da iyi gelen hayatını kolaylaştıran kriterler yaşam kalitesi kriterleri olarak tanımlanabilir. Çok disiplinli alan olan yaşam kalitesi ile mimari yapıların incelenmesi ve yapılan araştırmaların sayısı giderek artmaktadır. Özellikle yaşam alanı olan ev mimarisinin yaşam kalitesiyle çok yakın ilişkisi bulunmaktadır. Kalite kavramı mimari için ele alındığında ise insana rahat yaşama ortamı sunması, fonksiyonelliği, sosyolojik durumu, ergonomisi, doğallığı, çevreye saygısı, .. gibi kavramlar çağrışım yapmaktadır. Yaşam alanımız olan ev mimarisinin insanların yaşam kalitesini önemli ölçüde etkilediği söylenebilir. Bu bağlamda Ünlü Mimar Gaetan Siew'in söylediği gibi “Mimarlık yaşam kalitesinin anahtarıdır”. Bu çalışmada geleneksel mimarinin yaşam kalitesine etkisine dikkat çekerek, geleneksel Mudurnu ev mimarisi özellikleri incelenmiştir. Bu mimarinin yaşam kalitesi ile ilişkisi tartışılmıştır. Bu çalışmanın amacı genel olarak geleneksel mimarinin yaşam kalitesine etkisine dikkat çekmektir.

***Anahtar Kelimeler:** Kalite, Yaşam Kalitesi, Geleneksel Mudurnu Evi Mimarisi.*

¹ Buket Karatop, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa TBMYO, buket.karatop@istanbul.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6053-1725.

² Türkcan Karatop, Bahçeşehir Üniversitesi İİBF, turkcan.karatop@bau.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002- 1895- 7551.

THE EFFECT of ARCHITECTURE on The QUALITY of LIFE: EXAMPLE of TRADITIONAL MUDURNU HOUSE ARCHITECTURE

ABSTRACT

Quality of life is an important concept for humanity. This concept, while it is affected by societies cultural and historical developments, developments in quality case effects perception of quality of life (QoL). Principles of QoL can be identified as basic necessities which is beneficial to human nature and psychology. To sum up, QoL criteria can be defined as principles which are beyond the biological and psychological basic needs of life but also satisfying and life-facilitating. Examination of Architectural construction with QoL which is an interdisciplinary subject and number of researches are increasing. Specially housing architecture which is our living area highly affects the QoL. Furthermore, when quality concept is considered in the context of architecture, It evokes some ideas like comfortable living, functionality, sociologic states, ergonomy, naturalness. As a result of these ideas, It can be understood that housing architecture which is our living area highly affects the QoL. In this sense, as famous architect Gaetan Siew said, "Architecture is the key of QoL". In this study, it is generally examined that traditional Mudurnu houses architectural characteristics while focusing on architectures effects on QoL. It is argued the relationship between architecture and QoL. The objective of this study is to draw attention on effects of generally traditional architecture on QoL.

***Keywords:** Quality, Quality of Life, Traditional Mudurnu House Architecture.*

1. GİRİŞ

İnsanlık tarihi kadar eski bir terim olan kalitenin temel amacı müşterinin bugünkü ve gelecekteki istek ve beklentilerini ürün ve/veya hizmetle karşılamaktır. Kalite aynı zamanda göreceli bir kavramdır. Kalite guruları J.M. Juran, P. Crosby, W. E. Deming'in tanımladığı gibi; şartlara uygunluk, kullanıma uygunluktur.

Kaliteli ürün ve hizmet; müşterinin istek ve beklentilerini karşılayarak memnun, mutlu ederken insan yaşamını iyileştirmek için de geliştirilmektedir. İnsan yaşamını direkt etkileyen ürün ve hizmetler yaşam kalitesini de etkilemektedir. İnsanın yaşamını sürdürdüğü ev buna iyi bir örnektir. Kalite kavramı ev mimarisi için ele alındığında yaşama ortamının sağlıklı olması, fonksiyonelliği, sosyolojik durumu, ergonomisi, doğallığı, çevreye saygısı gibi kavramlar ile ifade edilebilir.

Yaşam alanımız olan ev mimarisinin insanların yaşam kalitesini önemli ölçüde etkilemektedir. Mimari günlük yaşamımızın kalitesini etkileyen önemli bir olgudur. Ünlü Mimar Gaetan Siew'in söylediği gibi "Mimarlık yaşam kalitesinin anahtarıdır". Mimarlık ve yaşam kalitesi araştırmaları giderek artmaktadır ve bu bağlamda Avrupa Mimarlar Konseyi (Architects' Council of Europe) 10.Nisan.2008'de Brukselde 'Geleceğin Tasarımı: Mimarlık ve Yaşam Kalitesi' (Designing for the Future: Architecture and Quality of Life) başlıklı bir konferans düzenlemişlerdir.

Yaşam kalitesi beklentisinin tarihsel ve kültürel olarak değişim göstermesinin nedeni kültürel ve tarihsel olarak insanların kalite algısı da değişmesidir. Bu değişimlerle birlikte temelde insan tabiatına/yapısına ve psikolojisine/ruhuna iyi gelen temel ihtiyaçlarının ötesine geçen ilkeler yaşam kalitesi ilkeleri olarak tanımlanabilir. Özetle insanın biyolojik ve psikolojik temel yaşam ihtiyaçlarının ötesinde ruhuna da iyi gelen hayatını kolaylaştıran kriterler yaşam kalitesi kriterleri olarak belirtilebilir.

Kalite kavramı mimari için ele alındığında ise insana rahat yaşama ortamı sunması, fonksiyonelliği, sosyolojik durumu, ergonomisi, doğallığı, çevreye saygısı gibi kavramlar ön plana çıkmaktadır. Yaşam alanımız olan ev mimarisinin insanların yaşam kalitesini önemli ölçüde etkilediği söylenebilir.

Bu çalışmada Mudurnu özelinde Türk ev mimarisi, bulunduğu tarihi koşullar da dikkate alınarak yaşam kalitesini nasıl etkilediği incelenmiş ve genel olarak mimarinin yaşam kalitesine etkisine dikkat çekilmiştir. Çalışmanın amacı Türk ev mimari yapısına sahip Mudurnu yöresindeki evlerin (konakların) yaşam kalitesine etkisini genel bir çerçevede ortaya koymak içindir. Makalede kullanılan bilgilerin elde edilmesi için ikinci ve üçüncü kuşak toplam 8 kişi ile görüşülmüştür. Konakların işleyişinde hanımların aktif rolü olduğundan görüşmelerin hepsi hanımlarla ve yüz yüze yapılmıştır. Belli aralıklarla yapılan görüşmeler sırasında içinde yaşamın sürdüğü 3 konak olmak üzere toplam 6 konak incelenmiştir.

2. YAŞAM KALİTESİ VE MİMARİ

Yaşam kalitesi, insanlık için çok önemli bir kavramdır ve tarihsel ve kültürel olarak değişim gösterebilmektedir. Çünkü kültürel ve tarihsel olarak insanların kalite algısı değişmektedir. Yaşam kalitesi disiplinler arası ve çok boyutlu bir kavramdır. Farklı bilimlerde farklı tanımlar yapılmaktadır. Hatta bazen refah ve mutluluk kavramları yerine de kullanıldığı görülmektedir.

Yaşam kalitesi, akademik çalışmalarda daha çok tıp alanında sağlık personeli, hasta veya yaşlıların yaşam konforunun artırılması üzerine çalışmalar bulunmaktadır.

Sadece iyi fiziksel ortamın kendisi, insanı mutlu edemezken (kesin olan bir şey var ki) mimarlık ve şehir planlaması iyi bir yaşam ve onurlu bir varoluş elde etme çabalarımızı etkilemektedir. Dünya sağlık örgütünün (WHO, 2000) tanımladığı gibi “iç mekân havasının kalitesinin sağlığa etki ettiği ve yaşam kalitemizi etkilediği bilinmektedir (Boschi ve Pagliughi, 2002).

Yaşam kalitesinin birçok tanımı yapılmıştır. Yaşam kalitesi kimi araştırmacılara göre bireyin fiziksel ruhsal durumunu, aile içindeki ve dışındaki toplumsal ilişkilerini, çevreden etkilenmişlik düzeylerini kapsar ve bu durumun bireyin işlevselliğini ne derece etkilediğini gösterir. Diğer bir tanım, bireyin yaşadığı hayattan tatmin olması ve mutluluğudur (Torlak ve Yavuzçehre, 2008), başka bir tanıma göre ise yaşam kalitesi biyofiziksel, çevresel ve sosyal koşulların bir fonksiyonudur (Boschi ve Pagliughi, 2002).

Yaşam kalitesi kavramı, farklı disiplinler tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda, farklı yönleri ön plana çıkarılarak ele alınmakta ve tanımlanmaktadır. Yaşam kalitesi kavramının farklı tanımları bulunmakla birlikte tanımların ortak tarafı, yaşam kalitesinin bireyin hayatına ilişkin objektif değişkenlere ve bireyin kendi algılaması doğrultusunda şekillenen subjektif değişkenlere bağlı olarak gelişen, çok boyutlu bir kavram olmasıdır (Dissart, 2000).

Yaşam kalitesi; insanın sağlıklı bir ortamda yaşayabilmesi, beslenme, korunma, barınma ihtiyaçlarını karşılayabilmesi, bedensel, zihinsel gelişmesine uygun olanakları bulabilmesi yaratıcı gücünü kullanabilmesi içinde yaşadığı çevreye ve topluma olumlu katkılarda bulunabilmesi, doğal ve yapay yaşam ortamlarının birbiriyle dengeli uyumunu yansıtmaktadır (Torlak ve Yavuzçehre, 2008). Yaşam kalitesi refah ve mutluluk kavramları yerine kullanılabilir ancak aynı şeyler değildir. (Veenhoven, 2000).

Özmete (1997), yaşam kalitesinin sadece ekonomik ve fiziksel değişkenlerle açıklanmasının yeterli olmadığını vurgulamakta; sevgi, ait olma, nefreti saygı, sorumluluk, bağımlılık, güven gibi subjektif ve insani öğelerinde incelenmesinin gerekli olduğunun üzerinde durmaktadır. Bireylerin objektif koşullarının yetersiz olduğu durumlarda bile yaşamdan duydukları tatminin yüksek olabileceği, bu durumda da istekler, beklentiler, ihtiyaçlar ve değerler gibi subjektif belirleyicilerin

önem kazandığı belirlenmiştir. (Özmete, 1997; Torlak ve Yavuzçehre, 2008).

Yaşam kalitesi kavramı, zamanla gelişen bir kavramdır. Araştırmalar teknolojinin gelişmesi ve gelir seviyesinin yükselmesiyle birlikte, maddi zenginliğin yaşam kalitesinin tek başına bir göstergesi olmadığını; mekânsal, sosyal ve hatta politik faktörlerin de bireylerin yaşam kalitesinde etkili olduğunu göstermektedir (Pacione, 2003). Aynı zamanda toplumsal, politik ve ekonomik değişimler mimarlığı da doğrudan etkilemektedir (Belli ve Boyacıoğlu, 2013). Mimarlık teorisyeni Oswald Mathias Ungers “gerçek anlamda mimarlığın geleneksel ile sanatsal yaratma gücü arasındaki oluşum ve "ruhsal değerlerin taşıyıcısı" olduğunu savunmaktadır (Başkaya, 2013).

Ev mimarisi açısından yaşam kalitesi, temelde insan tabiatına/yapısına ve psikolojisine/ruhuna iyi gelen temel ihtiyaçlarının ötesine geçen ilkeler olarak tanımlanabilir. Özetle insanın fiziksel, biyolojik ve psikolojik temel yaşam ihtiyaçlarının ötesinde ruhuna da iyi gelen hayatını kolaylaştıran kriterler yaşam kalitesi kriterleri olarak tanımlanabilir.

Ünlü mimar Siew, Yaşam Kalitesi ve Mimarlık (2010), (Quality Of Life and Architecture) başlıklı makalesinde, araştırmamızı ilgilendiren şu cümleleri kurmaktadır. “Yaşadığımız çevrenin refahımız üzerinde etkisi vardır. İyi tasarlanmış, konforlu ve fonksiyonel bir ortam insanların isteğidir. Eğer iyi bir tasarım yaparsak ve mimariyi yaşam kalitesini arttırmak için bir araç olarak kullanırsak, birey ve toplum için değerler yaratılır. Mimarlık bu amaç için bir araçtır. Mimarlık yaşam kalitesinin anahtarıdır”.

3. EV KAVRAMI VE KÜLTÜR İLİŞKİSİ

Binlerce yılda gelişmiş ve kökleşmiş kültüre sahip Türkler Anadolu'nun kültür mozağini zenginleştirmiştir. Bu mozaik içinde toplum, üretimler ve tasarımlar ile kültürel özellikleri ortaya koymaktadırlar (Karabekir, 2016).

Payaslıoğuz ve Aksulu (2013) mimarlık ve yerel kültür ilişkisini önemli bulan tespitleri bulunmaktadır:

“Mimarlık, yerel kültürün aktarılmasındaki önemli araçlardan birisidir; yaşanan dönemin sosyal ve kültürel zenginliklerini inşa edilecek yapı ile bütünleştirerek mimari eserlerin oluşumuna olanak vermektedir. Bu eserlerin sosyal ve kültürel zenginliğin aktarıcısı olması ve bunun devamlılığının sağlanması toplumların kültürel kimliğinin sürdürülebilirliği açısından önemlidir.”

Anadolu'nun kültürel zenginliği içinde genellikle tecrübeye dayalı yapım ve yerleşim ilkeleri doğru sonuçlar getirmekle beraber, yüksek kalitede mimari ürünler elde edilmektedir (Eminağaoğlu ve Çevik, 2013). “Türk Kültürü Bağlamında Türk Tasarım Kimliğinin Geleceği” isimli makalede Karabekir, (2016) Anadolu'nun kültürel zenginlikleri ve kültürün geleceğe taşınması hakkında şunları savunmaktadır: “Kültürel zenginlikleri oldukça yüksek düzeyde olan Türkiye’de, kültürün taşıyıcısı olan ürünlerin geleceğe yansımaları, kültürün geleceğe taşınması anlamına gelir”. Bu bağlamda Mudurnu evlerinin de kültürün taşıyıcısı olan ürünler olarak görmemiz gerekmekte ve bu kültürün geleceğe taşınması için iyi anlamak ve değerlendirmek gerektiği düşünülmektedir.

Genel olarak toplum psikolojisi ve özellikle de insan ruhu ile yakından ilişkili olan “ev” kavramı (Kuban, 2017: 1), bir barınak olarak düşünüldüğünde toplumun aklını, estetik eğilimini yansıtmakta (Kuban, 2017: 3), ait olduğu toplum kültürünün dokusunu yansıtan ve simgeleyen baskın bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Kuban, 2017: 2).

Kuban (2017), “Türk Ahşap Konut Mimarisi 17. – 19. Yüzyıllar” adlı kitabının girişini şu cümlelerle başlamıştır: “Oswald Spengler, *Der Untergang des Abendlandes* (Batının Çöküşü) adlı ünlü kitabında ‘Bir ırk ifadesi en saf şekliyle evde somutlaşır. Çünkü ev, varoluşun anlaşılması güç sürecinde şekillenir’ der”

Evler kültürel alanın maddi yaşamının iskeletleridir (Kuban, 2017: 3) ve aynı zamanda evin mimarisi günlük yaşamımızın kalitesini etkiler. Hatta ev mimarisinde insan ruhuna iyi gelecek estetik kalite de önemlidir. Estetik kalite köklü kültürel birikim (anı) ve deneyimin bir parçası olduğu söylenebilir. Kuban’ın (2017) da belirttiği gibi Türk coğrafyasında ev biçimleri binlerce yıllık yapı geleneklerinin anıdır. Kültürel tercihlerle bu anıların kullanılması sağlanmıştır. Gerçekten de Türk coğrafyasında ev mimarilerinin çok benzerlik gösterdiği bilinmektedir.

Anadolu'nun önemli Türk mimari temsilcisi olan Safranbolu konakları da birçok özelliği bakımından Mudurnu konakları ile benzerlik göstermektedir. Aynı zamanda UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası olarak kabul edilen tek kentsel sit alanı olarak kabul edilen Safranbolu (Oral, 2019) konaklarında da Türk ev tipleri içinde görülen hayatlı ev tipine rastlanmaktadır. Bu konaklar sosyal ilişkilerin üst düzeyde olup büyük aile yapısına uygun tasarım mevcuttur (Bayazıt, 2014). Safranbolu evlerinde giriş katında yer alan hayat, dış sokaktan daha izole olması için çoğu zaman kafesle çevrilmiştir. Mutfak, ocak ve lavabolarında yer aldığı

misafir ağırlama alanı bulunmaktadır (Kuban, 2017). Safranbolu konaklarının iç mekanlarda nadir de olsa havuz yer almaktadır. Su sesinin insanı tedavi edici (rehabilitasyon) etkisinin yanı sıra konaktaki seslerin dışarıda duyulmaması için güvenlik etkisinden de araştırmacılar bahsetmektedir (Temel ve Türkyılmaz, 2018). Bu mimari tasarım ve özelliklerin yaşam kalitesine olumlu etkisi bulunmaktadır. Konuk'un (2010), Yunanistan'da Osmanlı Mimarisi isimli kitabı incelendiğinde Mudurnu evlerine benzer mimarileri görmek mümkündür.

Karabekir (2016), geleneksel kültürün özelliklerini taşıyan ürün, nesne, araç veya olaylarda "insan ruhunu sömüren abartı" (kitsch) olmadan daha yalın tasarımlar olması gerektiğini vurgulamaktadırlar. Benzer şekilde geleneksel olmasa da günümüz mimari örneklerinde rastladığımız 'insan ruhunu sömüren abartı', yaşam kalitesi açısından olumsuz bir durum olduğunu da belirtmek gerekir. Çünkü yaşam kalitesi tanımı içinde insan ruhu ve psikolojisine iyi gelen bir mimariden bahsedilmektedir.

4. MUDURNU EV MİMARİSİNİN YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ

Mudurnu ev mimarisinin yaşam kalitesine etkisi incelenirken Mudurnu Konaklarında yaşamını sürdürmüş olan birinci ve ikinci kuşaklarla görüşülmüş, bilgiler alınmıştır. Bu görüşmelerden elde edilen ortak bilgiler makaleye yansıtılmıştır. Aynı zamanda günümüzde yaşanabilir durumda olan konaklarda gözlemler yapılmıştır.

Mudurnu ev mimarisi tipik Türk evidir (Resim 1). Ev mimarileri incelendiğinde gelir düzeyi ve sosyal statüye göre bazı farklılıklar göstermekle birlikte konakların temelde (evlerdeki bölümlerin) benzer olduğu görülmektedir. Mudurnu mimarisini incelemeyen önce konak-ev-oda tanımını yapmak gerekmektedir. Şöyle ki günümüzde kullandığımız ev kelimesinin karşılığı Konak, yaşam odalarına ise ev denilmektedir. Yani bir konakta bazen beş, bazen de 10 ev bulunmaktadır.

Resim 1: Örnek Mudurnu Konağı (Fuat Beyler Konağı)

Mudurnu konaklarında da geleneksel Türk mimarisinde olduğu gibi hayat vardır. Anadolu Türk coğrafyasında gelişen hayatlı evin geçmişi çok eskilere dayanır (Kuban, 2017:3). Hayat etrafında dizilmiş evler (odalar) bulunmaktadır. Genelde konaklar birkaç katlı olmaktadır. Ailenin büyüklüğü, gelir düzeyi, sosyal durumuna göre konağın iç hacmi ve oda (ev) sayısı değişmektedir.

Konaklarda mimarinin fonksiyonel olduğu kadar yalın, insan psikolojisine ve sosyalliğine uyumlu bir yapı ile karşılaşılmaktadır. Mimarının fonksiyonel yapısına -yaşlı odalarının giriş katında olması, odalarda dolap içlerinde banyo ve eşyaların saklanması, sedirlerin altında dolap şeklinde sandıkların olması gibi- birçok örnek mevcuttur. Aynı zamanda konaklarda estetik mimarinin yanı sıra “insan ruhunu sömüren abartı” dan çok uzak olduğunu görülmektedir (Resim 2).

Yaşlıların sosyal kalmaları ve merdiven çıkma zorluğunu yaşamamaları için giriş katında odası yer almaktadır. Giriş katında yemeğin pişirildiği “fırın evi”, süt ve süt ürünlerinin yapıldığı “sütlük” veya “keş evi” (keş: bu bölgede üretilen çok sert peynir türü) bulunmaktadır.

Resim 2: (a) Mudurnu Konağı Dış Cephe İşlemeleri
(b) Armutçular Konağı Dış Cephe İşlemeleri

(a)

(b)

Üst katlarda sadece aile fertlerine ait evler (odalar) mevcuttur ve buralar daha çok istirahat amaçlı kullanılmaktadır (Resim 3). Her evde standart dolaplar bulunmakta, dolaplardan biri günümüzdeki dolaplarla aynı işlevsellikte kullanılırken diğeri ise günümüzde ebeveyn banyo olarak bilinen yapıda tasarlanmıştır. Aile evlerinin olduğu katta ortak alanlarda mevcuttur. Dikiş dikilen, nakış işlenen, halı dokunan alan olan çulhalık, hanımların üretim yeridir.

Resim 3. Örnek Mudurnu Konağı (Armutçular Konağı)

Konak hanımlar için hem bir ev hem sosyal yaşam alanı hem de üretim yaptıkları alan olduğu görülmektedir. Sütlük, keş evi, çulhalık hanımlar için üretim merkezidir. Hayat ve giriş katında sosyal alan, üst katlarda ise aile fertlerinin evleri bulunmaktadır. Ailede en az üç nesil bir arada yaşamakta ve ahenkli bir yaşam için mimari düzenleme yapıldığı görülmektedir. Örneğin aile büyüğünün evinin (odasının) giriş katında olması konağa her gelenin büyüğü ziyaret etme, hayat tecrübelerinden faydalanma fırsatı sunmaktadır. Aile büyüğünün saygı ve sevgi ile sosyalleşmesi mimarinin sunduğu doğal yolla sağlamaktadır.

5. SONUÇ

Yaşam kalitesini etkileyen ve kültür yansıması olan mimarinin insan yaşamını kolaylaştırması, güzelleştirmesi, anlam katması beklenir. Karabekir (2016) kültür unsuru olan yapıtlar ve insan ilişkisini şöyle açıklamaktadır:

“İnsanın yaşamını kolaylaştırmak, güzelleştirmek, güvenli kılmak ve anlamlaştırmak için meydana getirdiği maddi ve manevi yapıtların tümü birer kültür unsurlarıdır. Aklını kullanan tek varlık olan insan, düşüncesinin, ellerinin hatta tüm bedeninin yeteneklerini kullanmak ve geliştirmek ihtiyacı duyar. Üretmek, verimli olmak insanın varlığının özünde vardır. İnsan bu özelliğini toplumsal bir yapı ile içinde bulunduğu gruplara, topluluklara, kitlelere yayan bir kimliktir. Bireysel boyuttan toplumsal ve ulusal boyutlara yayılan kültür öğeleri ulusların kültürlerini meydana getirir.”

Bir kültür ögesi olan mimari yaşam kalitemizi derinden etkilemektedir. Mudurnu konakları insanın varlığının özünde bulunan verimli olmak ve üretmek eylemlerine çok uygun tasarlandığı görülmektedir. Konakta hanımlar fırın evi, sütlük, keş evi, çulhalık alanlarında üretken ve sosyal hayatta aktif olmakta, ev ekonomisine katkı sağlamaktadır. Üç nesli bir arada yaşamasına imkân sağlayan konak, hanımlara büyüklerinin tecrübeleri ve gençlerin sinerjisi ile üretkenliği hayat tarzı olarak benimsemelerine fırsat oluşturmaktadır. Aynı zamanda bu mimari yapının, kültürel birikimlerin nesilden nesile aktarılmasını sağladığını söyleyebiliriz.

Yaşam kalitesi kriterlerine göre Mudurnu ev (konak) mimarisi incelendiğinde yalın, sade, fonksiyonel, çevreyle uyumlu, sosyal, doğal bir yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak Konaklar da toplumun yaşam kalitesi yükselten bir mimari olduğunu söylemek mümkündür. Bu bağlamda ünlü Mimar Siew'in söylediğine kulak vererek, Mudurnu Konaklarının mimari tasarımından ilham alarak, yeni tasarımların yapılması ve mimariyi yaşam kalitesini arttırmak için bir araç olarak kullanılması, birey ve toplum için önemli değerler yaratacaktır.

KAYNAKÇA

Başkaya, A. (2013). Oswald Mathias Ungers İşlev ve Morfoloji Birlikteliğinde Bir Mimarlık Sanatı. *Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 17 (3), . Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/gazimmfd/issue/6653/89021>

- Bayazıt, N. (2014). Safranbolu Evlerinin Plan Tipolojisi ve Kullanıcı İhtiyaçları Hiyerarşisi. *Tasarım+ Kuram*, 10(17), 1-15.
- Belli, G, Boyacıoğlu, E . (2013). Bir Kentsel Dönüşüm Örneği: Ankara ‘14 Mayıs Evleri’. *Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 22 (4), . Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/gazimmfd/issue/6674/88422>
- Boschi, N., Paglughı, L.M. (2002). “Quality of Life: Meditation on People and Architecture”, Proceedings: Indoor Air.
- Dıssart J.C. ve S.C. Deler, 2000, “Quality of Life in the Planning Literature”, *Journal of Planning Literature* , Cilt: 15, No: 1.
- Eminağaoğlu, Z, Çevik, S. (2013). Kırsal Yerleşmelere İlişkin Tasarım Politikaları ve Araçlar. *Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 22 (1), . Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/gazimmfd/issue/6671/88362>
- Harputlugil, G. U., & Çetintürk, N. (2005). Geleneksel Türk Evi’nde Isıl Konfor Koşullarının Analizi: Safranbolu Hacı Hüseyinler Evi. *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 20(1).
- Karabekir, O. (2016). Türk Kültürü Bağlamında Türk Tasarım Kimliğinin Geleceği. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 63-83.
- Konuk, N. (2010). *Yunanistan’da Osmanlı Mimarisi*, Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM) Kültür Yayını. Ankara.
- Kuban, D. (2017). *Türk Ahşap Konut Mimarisi 17. – 19. yüzyıllar*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Genel Yayın:3873, İstanbul.
- Oral, B. (2019). Geleneksel mimariye öykünme bağlamında günümüz Safranbolu sivil mimarisi. *İnsan ve İnsan*, 6(21), 597-631.
- Özmete, E. (1997), Değerlerin Yaşam Kalitesi Üzerindeki Rolü (Tokat Örneği), Yüksek Lisans Tezi, AÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Pacione, M. 2003, "Urban environmental quality and human wellbeing—a social geographical perspective", *Landscape and Urban Planning*, Cilt: 65.
- Payaslı Oğuz, G., Aksulu, İ. (2013). Adana Tepebağ'daki Tarihi Yerleşim Dokusunun İncelenmesi, Koruma Sorunları ve Öneriler. *Gazi Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 22 (2). Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/gazimmfd/issue/6672/88368>
- Siew, G. (2010). Quality Of Life And Architecture. (Erişim Tarihi: Haziran, 2016)
- Temel, S. C., & Türkyılmaz, Ç. C. Geleneksel Safranbolu Evi'nin İşlevsel Dönüşümünde Ergonomik Tasarım Faktörlerinin Değerlendirilmesi: Curtlar Evi Örneği. *Ergonomi*, 1(3), 163-175.
- Torlak, S.E., Yavuzçehre P.S. (2008). "Denizli Kent Yoksullarının Yaşam Kalitesi Üzerine Bir İnceleme", *Çağdaş Yerel Yönetimler*, Cilt 17, Sayı 2, s:23-44.
- Veenhoven, R. (2000). The four qualities of life. *Journal of happiness studies*, 1(1), 1-39.
- World Health Organization (WHO). (2000). The Right to Healthy Indoor Air. Report on a WHO meeting. Bilthoven, The Netherlands. P. 6.